

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΤΩΝ FARGAS

**Ο ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ
ΣΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ**

1

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΙΧΡΕΜΑΤΙΚΗ ΑΥΤΟΡΓΑΝΩΣΗ

Θεωρητικές συνεισφορές για την ανάπτυξη
μιας ανατρεπτικής κοινωνικής δράσης.

1.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΤΡΑΣ
για την ανάπτυξη και σύνδεση
των εργατικών κοινωνικών
αγώνων.

ΤΣΑΜΑΔΟΥ 38

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΤΟ ΑΝΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ ΤΟΥ
ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΜΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ.

Εκδόσεις «Επαναστατική Αυτοοργάνωση»
Τ.Θ. 315 31
100 35 Αθήνα

ΠΡΟΛΟΓΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Ο όρος αναδιάρθρωση, είναι δυνατόν να χρησιμοποιείται συνήθως σαν τεχνικός ή στενά οικονομικός όρος αλλά όμως η έννοια της αναδιάρθρωσης δεν είναι ολοσδιόλου μια τεχνική ή στενά οικονομική έννοια, αλλά αντίθετα πολιτική και κοινωνική με την πλατύτερή της σημασία. Ας πάρουμε ένα παράδειγμα που στις μέρες μας είναι της μόδας, όχι επειδή εμείς ακολουθούμε τις μόδες αλλά γιατί η πολιτική των αφεντικών σαν θέαμα επιβάλλεται μέσω της μόδας: τον όρο *Περεστρόικα* που σαν πολιτική έννοια κοινωνικής σημασίας, σαν σύνθημα προβάλλει την αναγκαιότητα οικονομικής αναδιάρθρωσης της σοβιετικής αυτοκρατορίας. Είναι η πρώτη φορά στην ιστορία της, που η σοβιετική εξουσία και οι δορυφόροι της, παραδέχονται ανοικτά την κρίση του παραγωγικού τους συστήματος. Η προσπάθειά τους να διαχειριστούν την επιτακτικότητα της αναδιάρθρωσής του στο πολιτικό επίπεδο, με εξίσου θεαματική στρατηγική με αυτήν του δυτικού κεφάλαιου, καταμαρτυρά την κοινή συνισταμένη της ουσίας όλων των μορφών εξουσίας: αυτήν του βασιλείου του ποσοτικού.

Πέφτουν όλες οι ιδεολογικές παρωπύδες που κάθε μορφή εξουσίας έχει ανάγκη να κατασκευάσει, ώστε να επιβιώσει. Διαφαίνεται τελικά ότι η μοναδική υλική συνθήκη που μπορεί να κρατήσει στην ζωή μια εξουσία είναι η ικανότητά της στο να δημιουργεί το ποσοτικό υπό μορφή εμπορεύματος με την προϋπόθεση όμως, να μπορεί να το αντικαθιστά συνεχώς, έτσι ώστε να ανανεώνει την ψευδαίσθησή. Στον κόσμο της ηλεκτρονικής και της τηλεματικής επικοινωνίας, η σοβιετική αυτοκρατορία

πάσχει ακριβώς από αυτή την ανικανότητα και έτσι διακυβεύεται η συνέχιση της εξουσίας της πάνω στο κράμμα των λαών που την αποτελούν. Με δυο λόγια στον κόσμο της ολικής —θεματικής φυσικά— επικοινωνίας του μηδενισμού των γεωγραφικών αποστάσεων, οι προλετάριοι δεν είναι δυνατόν να τρέφονται ακόμη με ιδεολογικά παραμύθια, αλλά με πράξεις και γεγονότα. Η εξέγερσή τους λοιπόν ακόμη και σε περιπτώσεις που ξεκινά από έναν άκρατο εθνικισμό ή από φαινομενικά θρησκευτικές αντιμαχίες, στρέφεται σε πολλές περιπτώσεις κατά της κεντρικής συγκεντρωτικής εξουσίας άρα και δημιουργεί προβλήματα στην ίδια την αναδιάρθρωση που αυτή επιχειρεί. Πολλοί είναι οι δρόμοι που θα μπορούσε να πάρει η εξέγερση των λαών αυτών στο εσωτερικό της αυτοκρατορίας.

Η στυγνότητα της εξουσίας για να κατορθώσει να πραγματοποιήσει τα αναδιρθρωτικά της προγράμματα φάνηκε πρόσφατα και στην Κίνα. Η σφαγή χιλιάδων περιθωριοποιημένων, από την ίδια την αναδιάρθρωση, προλεταρίων, που εξεγείρονται, όχι μονάχα στην πλατεία Τιεν-Αμεν αλλά σε ολόκληρη τη χώρα, μαρτυρά τις προθέσεις της κινέζικης εξουσίας βαπτισμένης και εκεί σε κομμουνιστικό κόμμα. Το λάθος έγγεεται και στην Κίνα στην ίδια την κατασκευή της ιδεολογίας σαν μέσου για την διαφύλαξη των προνομίων που μια μειοψηφία απέκτησε μέσα από μια λαϊκή καθολική επαναστατική διαδικασία (46-50). Αποτελεί αντίφαση ο κομμουνισμός να είναι έργο μιας μορφής εξουσίας, δηλαδή ενός κόμματος. Οι δυτικοί κεφαλαιοκράτες φαινομενικά αντιδρούν, τόσο όσο φτάνει για να κρατήσουν τα προσχήματα του δημοκρατικού τους καθεστώτος, στην πραγματικότητα όμως σιωπούν και παρακολουθούν προσεκτικά την καταστολή της κινέζικης εξουσίας, που αποτελεί μια εγγύηση για τις εκεί επιχειρήσεις τους και τις μελλοντικές επενδύσεις τους.

Ο κόσμος γίνεται χίλια κομμάτια. Αυτή η καταστρεπτική δραστηριότητα είναι έργο της ίδιας της εξουσίας του κεφαλαίου και του κράτους είτε αυτό ονομάζεται σοσιαλιστικό είτε ονομάζεται δημοκρατικό. Δεν έχει άλλο στόχο αυτή η καταστροφή από αυτόν της αναδιάρθρωσης των εξουσιαστικών δομών, ώστε να μπορέσουν να επαναπροσδιορίσουν, να ελέγξουν και να διαιωνίσουν τους όρους κυριαρχίας τους πάνω στις εκμεταλλεόμενες τάξεις. Χαρακτηριστικό ήταν ότι στις πρόσφατες εκλογι-

κές αναμετρήσεις στην Ελλάδα, η σοσιαλδημοκρατία (ΠΑΣΟΚ) και η αριστερά του κεφαλαίου (ΣΥΝ.) χρησιμοποίησε ως κεντρικά συνθήματα τους όρους μεταρρύθμιση και ανάπτυξη τονίζοντας στην ουσία την αναγκαιότητα αναδιάρθρωσης του κεφαλαίου και του κράτους. Η αναδιάρθρωση δηλαδή, υπήρξε ανέκαθεν μια πάγια μέθοδος επίθεσης και καταστροφής από πλευράς του κεφαλαίου και του κράτους ενάντια στους εκμεταλλεόμενους.

Καταστρέφονται με αυτό τον τρόπο συγκεκριμένα ταξικά ιδανικά, όπως αυτό του κομμουνισμού, που στο παρελθόν αλλά και στο παρόν έχουν αναχθεί σε ιδεολογία, για να αντικατασταθούν από άλλες ιδεολογίες, όπως αυτή του πλουραλισμού και της δημοκρατίας, καταστρέφονται ξεπερασμένοι θεσμοί κοινωνικού ελέγχου και καταστολής, όπως αυτός της οικογένειας, για να αντικατασταθεί από τα λεγόμενα μαζικά μέσα ενημέρωσης, καταστρέφονται τα παλιά μορφωτικά περιεχόμενα του σχολείου επειδή δεν είναι πλέον λειτουργικά για να πάρουν την θέση τους κάποια άλλα, αμφίβολης ουσίας, καταστρέφεται το παρόν σύστημα διεύθυνσης της παραγωγικής διαδικασίας, δηλαδή της εκμετάλλευσης, και πέρνει σάρκα και οστά ένα άλλο πιο αδιάπτωπα εκμεταλλευτικό και κυριαρχικό.

Η εξουσία καταστρέφει συθέμελα τα πάντα για να τα ξαναφτιάξει κατ' εικόνα και κατ' ομοίωσή της. Η αναδιρθρωτική της αυτή εκστρατεία που απλώνεται αυτή την στιγμή σε όλα τα σημεία του πλανήτη, γεννά αντιθέσεις και συναντά εμπόδια από πλευράς των εκμεταλλεομένων που αντιστέκονται με όλα τα μέσα που έχουν στην διάθεσή τους. Πολλές είναι οι μορφές που πέρνει ο αγώνας αντίστασης των εκμεταλλεομένων και προσδιορίζεται άμεσα από τις τοπικά επικρατούσες συνθήκες εκμετάλλευσης. Πολλές μפורούν να είναι οι αφορμές των εξεγερτικών αυτών ξεσπασμάτων. Χωρίς αμφιβολία όμως, οι αγώνες αυτοί αποτελούν πρακτική αντίσταση σε μια κεντρική και τυρρανική εξουσία και για αυτόν τον λόγο εμπνέονται από το ιδανικό της απελευθέρωσης! Δεν είναι σίγουρα πολλοί από αυτούς τους αγώνες αντίστασης, εξαρχής αγώνες επαναστατικοί, αλλά θα μπορούσαν όμως και να γίνουν. Από την Παλαιστίνη και την Αλγερία, στην Νότια Αφρική και από εκεί στην Κίνα, στο εσωτερικό των εθνών που αποτελούν την σοβιετική αυτοκρατορία

μέχρι την πρόσφατη λαϊκή εξέγερση στην Ρουμανία τα γεγονότα στην Πολωνία και τα υπόλοιπα ανατολικά κράτη και από εκεί σε πολλές χώρες της Λατινικής Αμερικής.

Στο εσωτερικό των κρατών του ανεπτυγμένου καπιταλισμού της Δυτικής Ευρώπης, της Β. Αμερικής και της Ιαπωνίας, όπου για προφανείς λόγους, τα όρια της ταξικής ανοχής είναι μεγαλύτερα, η λεγόμενη μετα-βιομηχανική αναδιάρθρωση προχωρά ολοταχώς έχοντας θεωρητικά μεγαλύτερες δυνατότητες να ξεπεράσει τα εμπόδια που θα παρουσιαστούν στον δρόμο της. Εμπόδια από την αντίσταση των εκμεταλλευομένων κοινωνικών στρωμάτων που χτυπιούνται κατάστηθα. Βέβαια οι κρατιστές έχουν καταστρώσει τα προγράμματα και τα σχέδια τους ώστε να μπορέσουν να εξουδετερώσουν τις κοινωνικές νάρκες που η ίδια τους η δράση δημιουργεί. Ωστόσο η ταξική πάλη δεν θα μπορέσει ποτέ να ισοπεδωθεί όσο ακόμη υπάρχει ένα κοινό σύστημα επικοινωνίας μεταξύ κυρίαρχων και κυριαρχούμενων. Ο πόθος και η αναγκαιότητα για την ελευθερία, δηλαδή για την δημιουργία πραγματικής ισότητας κοινωνικών συνθηκών για όλους δεν θα εξαλειφθεί από τα μυαλά των εκμεταλλευομένων.

Χίλια δυο κόλπα θα επινοηθούν από πλευράς των αφεντικών ώστε να μπορέσουν να μεταθέτουν συνεχώς αυτό το πρόβλημα. Σήμερα επί παραδείγματι, ξανατονίζεται από τα αφεντικά η αναγκαιότητα περισσότερο πλουραλισμού των απόψεων και περισσότερης δημοκρατίας στο κοινωνικό επίπεδο. Η πραγμάτωση ενός σχεδίου κοινωνίας, όπου όλες οι απόψεις —εντός ορισμένων ορίων φυσικά— θα έχουν την δυνατότητα όχι μόνο να εκφράζονται, αλλά και να υλοποιούνται σε πρακτικό επίπεδο κοινωνικά, δηλαδή στην ουσία να «ισοδυναμούν» και να συνυπάρχουν μεταξύ τους, ό,τι δηλαδή το ιδανικότερο θα μπορούσε να πραγματοποιήσει η δημοκρατική ιδεολογία κυριαρχίας, αποτελεί το μακροπρόθεσμο πολιτικό σχέδιο της παρούσας οικονομικής και κοινωνικής αναδιάρθρωσης του κεφαλαίου και του κράτους. Κατ' αυτό τον τρόπο οι κυρίαρχοι αναγνωρίζουν στους κυριαρχούμενους το δικαίωμα της δημιουργίας του «αυτόνομου» δικού τους γκέτο, μικρού ή μεγάλου, στο εσωτερικό του «κοινωνικού» ιστού.

Σαν επαναστάτες, προωθούμε μια αναρχική μεθοδολογία παρέμβασης στο εσωτερικό των μαζικών κοινωνικών αγώνων και

νομίζουμε ότι πέρα από την ικανότητά μας να παράγουμε μια οικονομική ή κοινωνιολογική ανάλυση πάνω στην παρούσα εξέλιξη του ταξικού αγώνα, είναι εξίσου απαραίτητο, αν όχι επιτακτικό, στο να μπορέσουμε να κατανοήσουμε με μια σχετική ακρίβεια τις επιμέρους πτυχές και πιθανές άμεσες εκδηλώσεις της ταξικής αντιπαλότητας. Εδώ και τώρα. Για τον λόγο ότι η ίδια η ικανότητα της παρέμβασής μας εξαρτάται ως ένα σημαντικό βαθμό από την ίδια μας την ικανότητα να αναλύσουμε τα πράγματα.

Με δυο λόγια, οι κοινωνικοί αυτοί χώροι μέσα στους οποίους σήμερα αρχίζουν να διαφαίνονται τα αποτελέσματα της αναδιάρθρωσης στην Ελλάδα, της επίθεσης του κεφαλαίου και του κράτους ενάντια στους εκμεταλλευόμενους, είναι οι χώροι της λεγόμενης Παιδείας καθώς και οι λεγόμενοι ως καθεαυτοί χώροι της παραγωγικής διαδικασίας.

Το κείμενο «ο αγώνας ενάντια στην αναδιάρθρωση» που παρουσιάζουμε είναι ένα παλιό κείμενο, γραμμένο στα μέσα της περασμένης δεκαετίας.

Αρκετά πράγματα έχουν αλλάξει από τότε όσον αφορά το τεχνικό περιεχόμενο του χαρακτήρα της αναδιάρθρωσης όπως αναλύεται στο κείμενο με βάση τα δεδομένα της εποχής. Ωστόσο πιστεύουμε ότι αυτό το κείμενο είναι σήμερα περισσότερο από επίκαιρο, όχι μονάχα επειδή είναι ξεκάθαρη η ταξική σκοπιά αντιμετώπισης της αναδιάρθρωσης από πλευράς των εργατών, αλλά επίσης γιατί το κείμενο αυτό προσδιορίζει κατά την γνώμη μας μια σειρά σημαντικών πρακτικών προβλημάτων, που αναφάνηκαν μέσα στην εξέλιξη του αγώνα και τα οποία με μια παρόμοια μορφή θα μπορούσαν να ξεπηδήσουν σήμερα κατά την διάρκεια της εξέλιξης τέτοιου είδους μαζικών αγώνων. Είναι η κωδικοποίηση μιας εμπειρίας εργατικού αγώνα που σίγουρα τα συμπεράσματά της είναι αξιόλογα προσοχής, πάντοτε φυσικά μέσα από την δική μας προοπτική παρέμβασης.

Τέλος, αυτό που μας φαίνεται αρκετά σημαντικό στο κείμενο που παρουσιάζουμε είναι το γεγονός ότι χωρίς καμιά αμφιβολία μέσα από την κριτική των εργατών διαφαίνονται καθαρά τα ποιοτικά κριτήρια αγώνα που αποτελούν τις μεθόδους ανατροπής της εκμεταλλευτικής κοινωνίας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η έκδοση αυτής της μπροσούρας επιδιώκει να αξιοποιήσει συγκεκριμένες ιστορικές εμπειρίες του επαναστατικού κινήματος τροφοδοτώντας ανοιγμένες συζητήσεις και ζυμώσεις πάνω σε ιστορικές έννοιες και κατακτήσεις του εργατικού κινήματος όχι βέβαια σε θεωρητικό ακαδημαϊκό επίπεδο αλλά στην κατεύθυνση ενίσχυσης και εμπλουτισμού της επαναστατικής μεθοδολογίας παρέμβασης στους μαζικούς κοινωνικούς εργασιακούς χώρους. Απαντά στην επιτακτική ανάγκη αποσαφήνισης συγκεκριμενοποίησης θέσεων που οπλίζουν το επαναστατικό ταξικό κίνημα και δημιουργούν όρους συνολικής πολιτικής αντιπαράθεσης με το εκμεταλλευτικό εγκληματικό καπιταλιστικό καθεστώς.

Σήμερα τα αναδιαρθρωτικά σχέδια του καπιταλισμού επιβάλλουν στην Ελλάδα σειρά πολιτικών και κοινωνικών ανακατατάξεων με παράλληλες αλλαγές στον παραγωγικό οικονομικό τομέα που κύριο στόχο έχουν την αναβάθμιση του ελληνικού καπιταλισμού στον διεθνή ανταγωνισμό, κομβικό σημείο συμφωνίας όλων των καθεστωτικών πολιτικών δυνάμεων.

«Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων», «η αύξηση της παραγωγικότητας» και «η ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας», βασικοί στόχοι του ελληνικού καπιταλισμού μεταμφιέζονται από τους επαγγελματίες πολιτικούς και τεχνικούς της εξουσίας, κάθε απόχρωσης, σε εθνικό συμφέρον καθώς διαμορφώνουν νέες φόρμουλες πολιτικής ιδεολογικής κυριαρχίας. Οι διαχωρισμοί μεταξύ δεξιών-αριστερών, στον κυρίαρχο πολιτικό λόγο, αντικαθίστανται από διαχωρισμούς πιο

λειτουργικούς για το καθεστώς όπως μεταξύ τεμπέληδων και παραγωγικών εργατών, μεταξύ αυτών που παράγουν «ρεαλιστικές προτάσεις για τα χάλια της ελληνικής οικονομίας» και συνυπογράφουν την ταξική συνεργασία διασφαλίζοντας την θέση τους και αυτών που αγανακτούν και αντιστέκονται ακριβώς γιατί δεν θέλουν να πληρώσουν τα βάρη αυτής της ανάκαμψης.

Η εντεινόμενη επίθεση του κεφαλαίου ενάντια στους εργάτες εργαζόμενους διαμορφώνει νέες συνθήκες καταλήστευσης και πειθαναγκασμού τους στους επιβαλλόμενους ρυθμούς καπιταλιστικής ανάπτυξης. Η λιτότητα και οι απολύσεις είναι οι άμεσες συνέπειες οι φανερές επιπτώσεις των αναδιάρθρωτικών διαδικασιών στον παραγωγικό τομέα. Συγχρόνως όμως πραγματοποιούνται αλλαγές στις σχέσεις εργασίας τις οποίες χαρακτηρίζουν η εντατικοποίηση μέσα από την σύνδεση μισθού-παραγωγικότητας, πριμ, δουλειά με το κομμάτι και η ελαστικοποίηση δηλαδή οι συνεχείς αλλαγές στην θέση εργασίας από ένα τομέα σε άλλον ανάλογα με τις «ανάγκες του εργοστασίου» με συνέπεια οι εργάτες να είναι εκτεθειμένοι διαρκώς σε ατυχήματα αλλά και να χάνουν δικαιώματα που απορρέουν από την απασχόληση σε μια μόνη θέση εργασίας.

Τις αλλαγές αυτές μέσα στο εργοστάσιο συμπληρώνουν τα μέτρα για κλείσιμο των «προβληματικών», για ιδιωτικοποιήσεις, για εξυγίανση του δημόσιου τομέα που πετάνε στην ανεργία και την ανασφάλεια χιλιάδες εργαζόμενους. Οι αριστεροί τεχνοκράτες τρέχουν για να προκάνουν και εξαγγέλουν προγράμματα μετεκπαίδευσης των απολυμένων εργατών εργαζομένων που στόχο έχουν να τους κάνουν προσαρμόσιμους στις αλλαγές που επιζητεί το κεφάλαιο.

Στην εφαρμογή των καπιταλιστικών σχεδίων καθοριστικό ρόλο παίζει η δράση των διαμεσολαβητικών συνδικαλιστικών μηχανισμών καθώς αυτή δημιουργεί τους όρους αποδοχής αυτών των σχεδίων μέσα στο εργατικό κίνημα και εγκλωβίζει τους εργάτες εργαζόμενους σε συνδιαχειριστικές λογικές έτσι ώστε να τους αφοπλίζει και να εγγυάται την εργασιακή ειρήνη στα αφεντικά.

Ενώ λοιπόν οι καπιταλιστές οργανώνουν και μεθοδεύουν την επίθεσή τους επιδιώκοντας την μείωση του κόστους παραγωγής και το άνοιγμα νέων κύκλων κερδών, οι εργάτες εργαζόμενοι

βρίσκονται εκτεθειμένοι μέσα στα αδιέξοδα που τους οδήγησαν οι ρεφορμιστικές λογικές των κρατικοσυνδικαλιστικών οργάνων με τα εικοσιτετράωρα πυροτεχνήματα και την διεκδίκηση της ΑΤΑ.

Βέβαια πραγματοποιούνται αλλεπάλληλες αντιστάσεις απεργίες και αγώνες που δεν κατόρθωσαν μέχρι στιγμής να υπερβούν τον αποσπασματικό μερικό τους χαρακτήρα.

Οι διαχωρισμοί η χειραγώγηση και ο ετεροκαθορισμός μέσα στο εργατικό κίνημα διαιωνίζουν την απουσία συνολικής πολιτικής αντιπαράθεσης και ανατρεπτικής προοπτικής ενώ αφήνουν ανενόχλητα τα οικονομικά πολιτικά επιτελεία να επιβάλουν τα σχέδια τους.

Σε αυτή την κατακερματισμένη πραγματικότητα μέσα στο εργατικό κίνημα, οι προτάσεις του ΣΕΒ διαμορφώνουν το πλαίσιο των διεκδικήσεων του συνδικαλιστικού κινήματος και οι απαιτήσεις τους για αύξηση της παραγωγικότητας και εργασιακή ειρήνη καθίστανται κυρίαρχες και παίζουν ανασταλτικό ρόλο στην εξέλιξη της ταξικής σύγκρουσης και στην ταξική συνειδητοποίηση των εργατών εργαζομένων.

Επειδή όμως τα αφεντικά και ο επαγγελματίες πολιτικοί δεν καταφέρνουν με το σύνολο των μηχανισμών και θεσμών που διαθέτουν να ελέγξουν εξ ολοκλήρου την κοινωνική δυναμική και κάθε μέρα ανοίγονται νέα μέτωπα ταξικής σύγκρουσης, υπενθυμίζοντας βίαια στους αθεράπευτα μεταμοντέρνους κρατικοδίαιτους την ταξική πάλη και ολοκληρώνοντας την χρεωκοπία των κρατικοσυνδικαλιστικών οργάνων και της ρεφορμιστικής αριστεράς, επείγει η ανάπτυξη και η σύνδεση των εργατικών κοινωνικών ταξικών αγώνων που δημιουργούν τις εστίες και τους όρους συνολικής πολιτικής αντιπαράθεσης.

Η ανάπτυξη συνολικής πολιτικής αντιπαράθεσης εξαρτάται άμεσα από τις μορφές και τα μέσα οργάνωσης, που κατακτούν οι εργάτες εργαζόμενοι προλετάριοι στον εσωτερικό αγώνα που διεξάγουν στο ίδιο το εργατικό κίνημα αντιπαλεύοντας συνεχώς τις καπιταλιστικές καθεστωτικές λογικές που κυριαρχούν και εγγυούνται την αναπαραγωγή του καθεστώτος και την σκλαβιά της μισθωτής εργασίας.

Για αυτό λοιπόν προέχει η ταξική αυτοοργάνωση που σημαίνει οργάνωση σε μορφές πάλης που οι ίδιοι οι εργάτες εργαζό-

μενοι επιλέγουν έξω από τα δοσμένα πλαίσια των γραφειοκρατικών διαδικασιών, αντιπαραθέτοντας σε αυτές διαδικασίες άμεσης δημοκρατίας που εγγυούνται την συμμετοχή και αυτενέργεια —δηλαδή την μη εξουσιοδότηση του αγώνα— όλων των εργατών, εργαζόμενων και κτυπάνε την εργατική αριστοκρατία των διοικητικών συμβουλίων που λύνει και δένει.

Με σκοπό λοιπόν να συνεισφέρουμε σε αυτή την κατεύθυνση εκδίδουμε την συγκεκριμένη μπροσούρα γιατί θεωρούμε ότι το πρόταγμα της συλλογικότητας Fargas, έχει πρακτική αξία και διαχρονική και διατοπική σημασία, με γνώση των περιορισμών και ιδιαιτεροτήτων της χώρας και των συνθήκων που πραγματοποιήθηκε ο αγώνας των εργατών της Fargas, αλλά και των ενιαίων διεθνών καπιταλιστικών σχεδίων κυριαρχίας.

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΣΥΝΤΡΟΦΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παρουσιάζουμε εδώ, μια εργατική εμπειρία που λαμβάνει εμβληματική αξία στο εσωτερικό του κύκλου της αναδιάρθρωσης που πραγματοποιεί το κεφάλαιο. Στην προκειμένη περίπτωση είναι ξεκάθαρα αναγνώσιμες οι συμπεριφορές των διαφόρων δυνάμεων που βρίσκονται στο πεδίο μάχης: τα αφεντικά, η συνδικαλιστική αριστερά, το κομμουνιστικό κόμμα. Και αναφαίνονται με διαύγεια ο ρόλος και τα όρια που ο καθένας τους είχε. Η ιστορία της Fargas είναι η ίδια που γνώρισαν εκατοντάδες μικρές και μεσαίες βιομηχανίες που διαλύθηκαν από το μεγάλο κεφάλαιο. Ότι το καινούργιο υπάρχει είναι η συμπεριφορά των εργατών, η μορφή του αγώνα που ήξερε να διεξάγει, η μεγάλη δέσμευση της ιστορικής συνδικαλιστικής αριστεράς των εργατών του μετάλλου και ο διαφορούμενος λόγος της πάνω στην αυτοδιαχείριση, εννοούμενη σαν επείγουσα διαχείριση της επιχείρησης κάτω από συνθήκες απουσίας του αφεντικού που αποφασίζει να εγκαταλείψει τα πάντα. Αλλά ας προχωρήσουμε με σειρά. Η Fargas ήταν μια επιχείρηση, γύρω στους 300 υπάλληλους, με ένα μικτό κέρδος γύρω στα 8 δις λίρες, που παρήγαγε είδη οικιακής χρήσης, θερμοσύφωνες, επιπλώσεις, κ.τ.λ. Ανήκε στον όμιλο Montedison (ιταλική κρατική πολυεθνική).

Την άνοιξη του 74, στις παραμονές της ανανέωσης του συμβολαίου της επιχείρησης, οι εργαζόμενοι ζητούν: αποδέσμευση από τις υπερωρίες, πρόσληψη του προσωπικού που λείπει. Η Montedison απαντά ανακοινώνοντας τον σκοπό της στο να ξηλώσει τις εγκαταστάσεις. Όλοι οι εργάτες μετατίθενται σε άλλες εταιρίες του ίδιου όμιλου. Όταν φτάνουν τα γράμματα μετά-

θεσης, 70 εργάτες αρνούνται τις μεταθέσεις, 108 τις αποδέχονται. Πραγματοποιείται η κατάληψη του εργοστάσιου και δημόσιες διαδηλώσεις διαμαρτυρίας.

Τον Ιούλιο του 74, η επιθεώρηση εργασίας, στην οποία οι εργάτες είχαν καταθέσει την δικαστική εκρεμότητα, διατάζει την επαναλειτουργία του εργοστάσιου, την επανεκκίνηση της παραγωγής, την επανασύσταση του προσωπικού και των πρώτων υλών. Η Montedison αντίθετα κάνει έφεση, εμποδίζει την επανεκκίνηση της παραγωγής, προσλαμβάνει αλλά δεν πληρώνει, μετά, έπειτα από μια καινούργια δικαστική απόφαση, πληρώνει τους καινούργιους προσληφθέντες αλλά δεν τους εισάγει στην παραγωγική διαδικασία, καταγγέλει τους πιο μαχητικούς εργάτες.

Το συνδικάτο από την πλευρά του θέτει σε λειτουργία αυτές τις παρεμβάσεις πολιτικού και δικονομικού χαρακτήρα, έτσι ώστε να εγγυηθεί την παραγωγή, δεσμεύει τις επιτόπου δημόσιες αρχές για μια οριστική λύση του προβλήματος, σε βαθμό που τον Ιούνιο του 75 το συνδικάτο μπορεί να διατυμπανίσει ότι επιτεύχθηκε το παραγωγικό επίπεδο των περασμένων ετών. Κατά την διάρκεια αυτής της φάσης όλες οι ρεφορμιστικές δυνάμεις είναι κατευθυμένες στο να μπορέσουν να δείξουν ότι η επιχείρηση είναι με ενεργητικό, ανταγωνιστική, και καπιταλιστικά ορέξιμη: Ας παρουσιαστεί ένα καινούργιο αφεντικό που να αντικαταστήσει την Cefis (εταιρία του όμιλου Montedison). Όλα αυτά γίνονται κάτω από το κόστος φοβερών μυστικοποιήσεων πάνω στον ρόλο των εργατών που ανακηρύσσονται «παραγωγού», πάνω σε ισολογισμούς διαχείρισης που πρέπει να είναι σε ενεργητικό, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει αυτοεκμετάλλευση, συσσώρευση, εξαγωγή υπεραξίας κ.τ.λ. Τον Αύγουστο του 75 η Montedison ζητά την ρευστοποίηση της εταιρίας. Οι εργάτες απαντούν με την «συμβολική» κατάληψη του εργοστάσιου, επιτηρούν τις εγκαταστάσεις, απαγορεύοντας την μεταφορά τους, συνεχίζουν την παραγωγή αν και το πραγματοποιούν με έναν ρυθμό της τάξης του 20% από τον κανονικό. Τον Γενάρη του 76, ολόκληρη η δραστηριότητα του συνδικάτου, είναι εγκλεισμένη στο εσωτερικό της παρα-δικονομικής σφαίρας: πιέσεις πάνω στον αποτυχημένο επιτηρητή, επιτήρηση πάνω στους αγοραστής που παρουσιάζονται, ώστε να μπορούν να ελέγξουν την οι-

κονομική σταθερότητα της επιχείρησης, έλεγχος πάνω στην επιτροπή των πιστωτών. Με λίγα λόγια καθαρός νομικισμός, επίπεδη υποτέλεια στους νόμους της αγοράς και στην λογική της οικονομίας: οι εργάτες διατηρούνται στην παθητικότητα, η μοίρα τους είναι στα χέρια των συνδικαλιστών «τεχνικών» ή των ρεφορμιστών πολιτικών, καθώς και των «καλών» γραφείων τους. Τον Μάη του 76, το έργο της εμπλοκής των εργατών στο εσωτερικό της παραγωγίστικης λογικής βρίσκεται στο έπακρό του, εξαφανίζεται κάθε είδους ανταγωνιστική διαπραγματεύση μεταξύ εργατών — τεχνικο-ιεραρχικής δομής του κεφαλαίου, η όλη υπόθεση καταβυθίζεται σε συνθήκες πλήρους «αυτοδιαχείρισης» δηλαδή αυτοεκμετάλλευσης επενδυμένης με διαφόρου τύπου ιδεολογικά κίνητρα. Παραθέτουμε ένα έγγραφο συνδικαλιστικών πηγών: α) απαγορεύουν το ξεπούλημα σε τιμές κάτω του κόστους, των τελειωμένων προϊόντων: συνεχίζεται η πώληση αυτού που απομένει διαμέσου του κανονικού εμπορικού δικτύου. Οργανώνονται οι πωλήσεις απευθείας μέσα στο εργοστάσιο από το ίδιο το εργατικό συμβούλιο της επιχείρησης. β) Επιβάλλουν στον επιτηρητή μια ισορροπία μεταξύ πωλήσεων και παραγωγής: οι αποθήκες δεν αδειάζονται κάτω από συγκεκριμένα επίπεδα (είτε όσον αφορά τις πρώτες ύλες, είτε τα έτοιμα προϊόντα). Αποκτούν από το δικαστήριο παραγωγικά προγράμματα που εγγυούνται την οικονομικότητα της προσωρινής λειτουργίας της επιχείρησης και διατηρούν την παραγωγικότητα σε κανονικά επίπεδα.

γ) Οι εργαζόμενοι προστατεύουν, σαν μια κατάσταση αυτοδιαχείρισης εκ των πραγμάτων, την λειτουργία της επιχείρησης στο σύνολό της: επενδύσεις, προγραμματισμός, παραγωγή, εμπορική διάθεση. δ) Κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου, οι εργαζόμενοι ενεργούν με τον ακόλουθο σκοπό: η «μηχανή» της επιχείρησης δεν πρέπει να σταματήσει ή να χειροτερέψει.

Τα παραπάνω καταδείχνουν ξεκάθαρα την έννοια που η αυτοδιαχείριση έχει για το συνδικάτο: όχι άρνηση σε εξέλιξη της οικονομίας, όχι αντιπαράθεση στην κυριαρχία του κεφαλαίου, αλλά αποδοχή της λογικής του, των αξιών του, της ηθικής του. Το όλον μεταφράζεται σε μια καταναγκαστική αποδοχή από πλευράς των εργατών του «καπιταλιστικού τρόπου εκτίμησης των πραγμάτων», είναι η πιο καταφανής διαπαιδαγώγηση, ώστε

να οδηγηθεί κάποιος να σκέφτεται με το μυαλό του παραγωγού. Σε όλα αυτά δεν υπάρχει τίποτε το επαναστατικό: σβήνονται και απωθούνται οι ανάγκες των εργατών, που εξακολουθούν να αναβάλλονται και να υποτάσσονται στην πραγματικότητα του εμπορεύματος και της παραγωγής του. Στο τέλος, η περίοδος της «αυτοδιαχείρισης» επιλύεται τελικά τον Οκτώβρη του 76, όταν ένα καινούργιο αφεντικό μπαίνει στην επιχείρηση, και έτσι αρχίζει η καινούργια Fargas. Σε αυτή την περίοδο προηγείται μια φάση κατά την διάρκεια της οποίας, οι συνδικαλιστές «τεχνικοί» ετοιμάζουν μια μελέτη πάνω στην «παραγωγικότητα» και στην «αποδοτικότητα» της επιχείρησης, καταλήγοντας στο συμπέρασμα, ότι θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα 300 εκατ. λίρες, σύμφωνα με μια παραγωγική υπόθεση και 700 εκατ. σύμφωνα με μια άλλη. Έπειτα θεωρήθηκε: «Η αυτοδιαχείριση σαν μια “οριακή γραμμή” μονάχα στην περίπτωση στην οποία δεν υπάρχουν σοβαρές υποψηφιότητες για την αγορά της επιχείρησης». Όλα τα υπόλοιπα μπορούν να συμπεριληφθούν σαν τρόποι προσέγγισης για το πέρασμα του εργοστάσιου και της εργατικής του δύναμης, από τον συνδικαλιστικό έλεγχο σε αυτόν του καινούργιου αφεντικού. Η μεταβατική περίοδος του περάσματος του εργοστασίου από την Cefis στον NOE (το καινούργιο αφεντικό), σημαίνει μονάχα ότι το συνδικάτο εκπλήρωσε τον θεσμοθετημένο ρόλο του: να εγγυηθεί την συνέχιση των νόμων και της κυριαρχίας της οικονομίας που καθορίζουν την λειτουργία της μισθωτής εργασίας, δηλαδή την παραγωγή εμπορευμάτων σε αντάλλαγμα μιας αξίας κατώτερης από αυτήν που παράχθηκε, με άλλα λόγια της εκμετάλλευσης. Το συνδικάτο μπόρεσε να αποκρύψει το αισχρό περιεχόμενο της πολιτικής του, πουλώντας αέρα και αυτοδιαχειριστικές μυστικοποιήσεις, αποδιαπαιδαγωγώντας τους εργάτες, εξαναγκάζοντάς τους να επωμισθούν ευθύνες που δεν είναι δικές τους, και τελικά στο να παρατήσουν το ίδιο τους το καθήκον, αυτό των αρνητών, των μαχητών ενάντια στην μισθωτή εργασία.

Καταδειχνεται ότι οποιαδήποτε μερική ή τμηματική αυτοδιαχειριστική εμπειρία είναι δυνατή, μονάχα πάνω στη βάση του σεβασμού των κανόνων της καπιταλιστικής αγοράς, και πάνω στην μη επίθεση ενάντια στον καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής: παρέμεναν οι ρόλοι, οι κατηγορίες, οι ειδικεύσεις, η ιεραρχία,

και όλες οι υπόλοιπες απόψεις της κοινωνικής διαίρεσης της εργασίας.

Πώς βγαίνει η εργατική τάξη από την Fargas μετά από αυτή την εμπειρία; Χωρίς αμφιβολία όχι ηττημένη, εάν μετά από αυτή την φάση ξαναβλέπει ανασυγκροτημένο στο εσωτερικό της έναν πόλο προλεταριακής αντιπαράθεσης (την κομμουνιστική εργατική συλλογικότητα) ο οποίος αποθώντας κάθε απειλή και επίσης την δικτατορία της συνδιαχειριστικής εμπλοκής των εργατών στην υπόθεση, ήξερε να ξανατονίσει με αδιαλλαξία τον εργατικό τρόπο εκτίμησης των πραγμάτων, τις ανάγκες του, την αντιπαράθεσή του στην μισθωτή εργασία. (Βλέπε στο κείμενο που ακολουθεί, που μαρτυρά πάνω σε ένα συγκεκριμένο τρόπο στάσης, πάνω σε μια εργατική συμπεριφορά στο εσωτερικό της κρίσης και της αναδιάρθρωσης.)

Είναι δυνατόν να εκτιμηθεί διαφορετικά το συνδικαλιστικό έργο; Κατά την γνώμη μας όχι. Εμείς δεν είμαστε μεταξύ αυτών που νομίζουν ότι είναι απαραίτητες οι «επιδείξεις» ή οι «αποδείξεις» της ικανότητας των εργατών στο να ξέρουν να λειτουργήσουν τα εργοστάσια. Ξέρουμε ότι οι εργάτες είναι τεχνίτες των πάντων, δημιουργούν τα πάντα και μπορούν επίσης να κάνουν να λειτουργήσει το παραγωγικό σύστημα σύμφωνα με τα δικά τους ταξικά κριτήρια, δηλαδή, εξαλείφοντας την παραγωγή παραπάνω ή άχρηστων εμπορευμάτων, μεταβάλλοντας σε δημιουργικότητα την απλή παραγωγική εκτέλεση της αλυσίδας, μειώνοντας την απαραίτητη ανθρώπινη ενέργεια που χρειάζεται, ώστε να μεταβληθεί η ύλη, για να χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες τους, *εξαλείφοντας* όλους τους παρασιτικούς τομείς που ανθούν πάνω στην ζωντανή εργασία μιας *μειοψηφίας*. Η λεγόμενη συνδικαλιστική «αυτοδιαχείριση» δεν υπήρξε τίποτε άλλο παρά η προσπάθεια στο να *αναδιρθρωθεί* (για λογαριασμό του κεφάλαιου) το εργοστάσιο. Εάν η Cefis είχε κόψει το «ξερό κλαδί» Fargas για να αποσυνθέσει την δύναμη των εργατών, για να την αποδιρθρώσει, για να την καταστήσει κινήσιμη στο εσωτερικό του βιομηχανικού της όμιλου, για να την χρησιμοποιήσει όπως την συνέφερε καλύτερα, σε τελική ανάλυση, για να μπορέσει να έχει περισσότερη διεκπεραιωμένη εργασία (και 108 εργάτες δέχτηκαν τις μεταθέσεις), το συνδικάτο δεν έφτασε σε αποτελέσματα πολύ διαφορετικά για τους υπόλοιπους 78 ερ-

γάτες που αρνήθηκαν. Υποχρεώθηκε να αναλάβει από μόνο του το κατασταλτικό έργο (βλέπε το ανακοινωθέν του εργατικού συμβουλίου του εργοστασίου ενάντια στην αποχή), υποχρεώθηκε στο να εισάγει του ίδιους ρυθμούς παραγωγής που εκείνοι οι 108 εργάτες υπέστησαν στα άλλα εργοστάσια του όμιλου, στα οποία μεταφέρθηκαν. Αλλά έκανε πράγματα ακόμη χειρότερα. Προσπάθησε να ακυρώσει κάθε ανταγωνισμό και κάθε αντίθεση μεταξύ εργατών-καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής και αφεντικού. Παρέδωσε στα χέρια του καινούργιου αφεντικού μια επιχείρηση *αναδιάρθρωμένη*, δηλαδή διαχειρίσιμη, με μια εργατική δύναμη εξημερωμένη και επιχειρεί ακόμη να επιβάλλει την κοινωνική ειρήνη και την κατάργηση της σύγκρουσης, υποστηρίζοντας ότι δεν μπορούν να δημιουργήσουν προβλήματα στον καινούργιο καπιταλιστή πρωτού η ίδια η επιχείρηση να μπορεί να παρουσιάσει ενεργητικό, δηλαδή, πρωτού αυτό το γουρούνι να έχει αρχίσει να συσσωρεύει κέρδος.

Όμως οι διαφορές και τα ταξικά συμφέροντα είναι ανεξουδετέρωτα, η αντιπαράθεση μπορεί να εκλείψει όχι όμως να εξαφανιστεί.

Αφορά εμάς το να σκεφτούμε πάνω στην χειραγώγηση και στην αντιεργατική χρήση της έννοιας της αυτοδιαχείρισης.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ FARGAS

Η ποιότητα και η ποσότητα του μίσους μας, της οργής μας, απέναντι σε αυτή την κοινωνία βρίσκονται σε άμεσο συσχετισμό με την συνείδηση της ποιότητας, της ποσότητας της καθημερινής μας καταστολής. Πόσος από τον χρόνο μας ανήκει στο κεφάλαιο; Πόση από την οργάνωση της καθημερινής μας ζωής είμαστε ελεύθεροι να αποφασίσουμε; Η οργάνωση της κοινωνίας και η οργάνωση του εργοστασίου είναι διαλεκτικά συνδεδεμένες, η μια είναι λειτουργική στην άλλη. Εάν οκτώ ώρες σας φαίνονται λίγες, δοκιμάστε, εσείς να δουλέψετε. Ο εργατικός αγώνας απ' εδώ και στο εξής, δεν θα είναι πλέον ένας απλός αγώνας για τον μισθό, για την απασχόληση, αλλά θα αρχίσει να γίνεται αγώνας για την ελευθερία.

Απελευθέρωση από την κυριαρχία του κεφάλαιου, από την καταπίεσή του, γιατί αυτό σημαίνει απελευθέρωση και έκφραση των δικών μας επιθυμιών, των δικών μας αναγκών. Δυστυχώς, η οργάνωση και η πολιτική υπήρξαν πολύ συχνά σε αντίθεση με τις επιθυμίες και με τις ανάγκες μας, είναι για αυτό ανάγκη να αρχίσουμε να σκεφτόμαστε ως προς μια διάσταση του επαναστατικού σχεδίου, του αγώνα, της πολιτικής, η οποία να είναι εξίψωση και όχι άρνηση του κοινωνικού μας είναι, της ικανότητάς μας να επιβεβαιώσουμε συλλογικά επιθυμίες και ανάγκες.

Η υπεράσπιση του μισθού, η εγγύηση της θέσης εργασίας σαν δικαίωμα στον μισθό, είναι η υπεράσπιση ενός τρόπου ζωής, που μας επιτρέπει να αναπτύξουμε ακόμη και αφαιρώντας μερικά τον χρόνο μας, από την κυριαρχία του κεφαλαίου, διαφορετικά σχήματα κοινωνικών και ανθρωπίνων σχέσεων. Η

καινούργια ποιότητα του αγώνα των νέων και των γυναικών βρίσκεται σε αυτό το σημείο. Δεν είναι ικανότητα οργάνωσης. Δεν είναι ακόμη αρκετά, γιατί βαρειές υπήρξαν οι ήττες (υπενθυμίζουμε τις 7 Δεκέμβρη του περασμένου χρόνου) και η μορφή του προλετάριου δεν αποτελεί σίγουρα μια ξεκάθαρη μορφή ώστε να αναχθεί ολοκληρωτικά σε παράδειγμα. Αυτό που είναι σίγουρο είναι ότι σήμερα το κίνημα των νέων και των γυναικών αρχίζει να εκφράζει μια κουλτούρα, μια μορφή σχέσεων μεταξύ τους, πρακτικής κριτικής στο κεφάλαιο γιατί εγκαθιδρύει και δικαιώνει την ύπαρξη μιας καινούργιας ποιότητας της ζωής.

Όλα αυτά επιζητούν με αμεσότητα μια διαφορετική μορφή κοινωνικών σχέσεων, χωρίς την κατασταλτική αναγκαιότητα των νόμων του καπιταλιστικού κέρδους. Σε όποιον μας μιλά για θυσίες, για δουλειά, για τάξη, εμείς απαντούμε καταγγέλοντας την κατασπατάληση της ανθρώπινης ενέργειας, των πηγών, του πλούτου, την καταστροφή της φύσης που το κεφάλαιο πραγματοποίησε για το κέρδος του.

Η διαίρεση που υπάρχει στο εσωτερικό του καθενός μας μεταξύ της έντασης να επιβεβαιώσουμε τις δικές μας επιθυμίες, τις δικές μας ανάγκες και την υποχρέωση στην σκλαβιά της δουλειάς, είναι μια διαίρεση που διατρέχει την ίδια την εργατική τάξη. Όπως για να γνωρίσουμε ολοκληρωτικά την ελευθερία είναι ανάγκη να παλέψουμε για να ξεχάσουμε μέσα σε εμάς τους ίδιους την ιδέα του καθήκοντος, της εξουσίας, την ψεύτικη συνείδηση που μας επιβάλλει το κεφάλαιο, έτσι το πιο ενσυνείδητο κομμάτι της εργατικής τάξης βρίσκεται να παλεύει ενάντια σε αυτούς που, υποβλημένοι σε πολλά χρόνια εκμετάλλευσης, ξέχασαν τα ίδια τους τα πραγματικά συμφέροντα, την ικανότητα στο να επιβεβαιώσουν την ίδια τους την επιθυμία, τις ίδιες τους τις ανάγκες.

Είναι ανάγκη να ανακαλυφθεί η πραγματική συνείδηση των ίδιων μας των εαυτών που είναι θαμμένη κάτω από μια ψεύτικη συνείδηση αποκτημένη διαμέσου της ίδιας της συνήθειας στην εκμετάλλευση, στην καταστολή, στην συνεχή άρνηση αυτού που μας ευχαριστεί στο όνομα αυτού που (μας λένε) ότι πρέπει να κάνουμε. Να δουλέψει, ξυπνώντας στις 6 ή στις 7 το πρωί, δεν θα πήγαινε κανείς εάν αυτό δεν αποτελούσε ένα τρόπο στο να έχεις ένα μισθό και ορισμένα καταναλωτικά αγαθά.

Ας πούμε την αλήθεια: τα εργοστάσια δεν μας αρέσουν, μας προκαλούν αηδία, γιατί μέσα στο εργοστάσιο πεθαίνουμε καθημερινά, δεν είμαστε αφεντικά, ώστε να αποφασίζουμε για τους ίδιους μας τους εαυτούς, για τον ίδιο μας τον χρόνο, για την κατανομή των ίδιων μας των πηγών ενέργειας. Στο όνομα του καπιταλιστικού κέρδους είμαστε εξαναγκασμένοι να καταστείλουμε την ίδια μας την δημιουργικότητα, την φαντασία μας, την ευαισθησία μας. Η άρνηση της δουλειάς, η αποχή, μας χρησίμευσε, ώστε να αρχίσουμε να γνωρίζουμε όλα αυτά, μονάχα για να μπορέσουμε να εκτιμήσουμε λιγάκι το νόημα μιας ζωής βασισμένης πάνω σε μια αυτόνομη ρύθμιση των ίδιων μας των εαυτών, των επιθυμιών μας, πάνω στον σεβασμό της ύπαρξης του άλλου. *Σήμερα η πολιτική, ο αγώνας δεν είναι ένα καθήκον αλλά μια αναγκαιότητα, η οργάνωση δεν είναι μια θυσία αλλά ένας συλλογικός τρόπος στο να επιβεβαιωθεί η ίδια μας η συνείδηση, οι επιθυμίες μας, η θέληση απελευθέρωσης ενάντια σε αυτόν που όλα αυτά μας τα αρνείται.*

Η Fargas δεν θα γίνει μια άλλη Innocenti (Βιομηχανία Αυτοκινήτων)

Είναι απαραίτητο πέρα από τις συγκυριακές αιτίες, να γίνει η ανασκόπηση της κατάστασης του αγώνα και της συζήτησης μέσα στην καινούργια Fargas. Η πολιτική ιστορία της Fargas, η ένταξη της στο εσωτερικό του κινήματος, η μορφή της συζήτησης που αναπτύσσεται μεταξύ των εργατών σε αυτή την φάση καθιστούν επίγυρες και αναγκαίες τις διαλευκάνσεις. Ένα πράγμα ισχύει σαν προλεγόμενο: η σύγκρουση που βρίσκεται σε εξέλιξη μεταξύ εργατών και κεφάλαιου εισάγεται στο εσωτερικό της τάξης σαν σύγκρουση μεταξύ εργατικής δεξιάς που είναι διαθέσιμη να συνεργαστεί και εργατικής αριστεράς. Το συνταγμένο έγγραφο από πλευράς του P.T. (όνομα συνδικαλιστή), αποτελεί ξεκάθαρο παράδειγμα οππορτουνισμού εμπροσθοφυλακής απέναντι στους εργατικούς αγώνες, δεν θα άξιζε τον κόπο να συζητιόταν εάν όχι για τον λόγο ότι εμείς θεωρούμε την πολιτική του γραμμή οργανική στην γραμμή συνεργασίας του συνδικάτου με το κομμουνιστικό κόμμα (Ιταλίας). Η άποψη του εκθέτει μια «έξυπνη» ερμηνεία από τα δεξιά, από την άποψη της

παραγωγής και της οικονομικής ανοικοδόμησης, των συμπεριφορών των εργατών της Fargas. Το έγγραφό του σημειώνει μια μεταβολή μέσα στην πολιτική που εφαρμόζουν οι διάφορες δυνάμεις που είναι παρούσες στην Fargas. Η εργατική δεξιά, η κοινωνική βάση του P.T. και του συνδικάτου δεν διαθέτει τον πραγματικό έλεγχο του εργοστασίου. Η διαδικασία της παραγωγικής ομαλοποίησης δεν λειτούργησε μέχρις αυτή την στιγμή.

«Υπάρχουν εργαζόμενοι που στοχεύουν στην ανοικτή σύγκρουση με την ιδιοκτησία της καινούργιας Fargas... Η διεύθυνση το απέφυγε... δείχνοντας την αδυναμία της. Σε αυτή την περίπτωση η δική μας αδυναμία, η διαίρεση μεταξύ εργατών υπήρξε η δύναμη που μας έκανε να διατηρήσουμε την θέση εργασίας, γιατί η διεύθυνση αποφάσισε να κρατήσει σκληρή στάση, αργά ή γρήγορα θα επερχόταν η σύγκρουση ανάμεσά μας». (από το έγγραφο του P.T.).

Σύντροφοι, εάν η διαδικασία της ομαλοποίησης δείχνει τα δόντια της, εάν ο αρχηγός P.T. παραπονιέται με τους στρατιώτες του γιατί οι σύμμαχοι δεν ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους και μέσα στις γραμμές επικρατεί η δυσαρέσκεια και γίνεται ο ίδιος ένας από αυτούς που... «υπήρξαν αγωνιστές» δεν υπάρχει τίποτε άλλο εκτός από το να χαρούμε και να γελάσουμε». Χρειάζεται όμως ταυτόχρονα να κάνουμε βήματα προς τα εμπρός.

Σήμερα παίζονται οι παρατάξεις μεταξύ αυτών που συμφωνούν με την επανekίνηση της παραγωγής και που θα μείνουν πάντοτε εργάτες για όλη τους την ζωή και αυτών που δεν αισθάνονται στο να δέσουν την ίδια τους την τύχη με το εργοστάσιο και με το αφεντικό τους.

Αυτοί που θα φτάσουν ανέπαφοι στο τέλος της μάχης της δουλειάς χωρίς να έχουν χάσει δάκτυλα κάτω από τους κόπτες η πόδια μέσα στα καλούπια των μετάλλων, θα ανακηρυχθούν ιππότες της εργασίας, στους υπόλοιπους κανένα παράσημο, στους νεκρούς πάνω στην δουλειά από ατυχήματα ή δηλητηριάσεις τίποτε απολύτως, γιατί θα πρέπει να ξεχαστούν.

Η σύγκρουση μέσα στην Fargas παίζεται μεταξύ δύο ορίων που αντιπαραθέτονται και που έχουν μια κοινή αιτία: την εργατική δύναμη, αυτή προκαλεί 1. μη δυνατότητα για το αφεντικό

να κλείσει το εργοστάσιο, 2. μη δυνατότητα στο να εκμεταλλευθεί τους εργάτες σαν σκύλους.

Είναι σε αυτή την κατάσταση που η εργατική δεξιά βγαίνει μπροστά με προτάσεις εντατικοποίησης της εκμετάλλευσης χωρίς ούτε καν να θεωρεί μια διαφορετική προοπτική απελευθέρωσης από την δουλειά της εργασίας. Έτσι ο NOE αρχίζει να εκβιάζει τους εργάτες, λέγοντας ότι δεν θα μπορεί να τους πληρώσει, γιατί οι πιστώσεις των τραπεζών, που του είχαν υποσχεθεί όταν ανέλαβε το εργοστάσιο δεν φτάνουν. Η έλλειψη χρηματοδότησης είναι το σημείο δύναμης της δεξιάς μέσα στην μάχη της για την εργασία. Κατ' αυτό τον τρόπο αναζωπυρώνεται η εκστρατεία πολιτικής επίθεσης στην εργατική αριστερά, στους εργάτες της συναρμολόγησης κατά κύριο λόγο.

Οι Εργάτες, οι Τράπεζες και ο NOE. Ολόκληρο το τραστ του χρήματος ενάντια στους εργάτες.

Εδώ και χρόνια, από τότε που άρχισε η αναδιάρθρωση, οι τράπεζες όχι μόνο δανείζουν κεφάλαια, αλλά συμμετέχουν απευθείας στην επεξεργασία των σχεδίων της αναδιάρθρωσης, της επίθεσης ενάντια στην εργατική δύναμη, της επίθεσης ενάντια στην εργατική αντίσταση, στην αύξηση της εκμετάλλευσης. Οι τράπεζες έχουν αναλάβει έναν πρωταρχικό ρόλο στην συγκέντρωση των κερδών, στην συγκεντροποίηση του πλούτου και άρα στην εξουσία πάνω στην χρησιμοποίηση των συσσωρευμένων κεφαλαίων.

Οι τράπεζες που συγκέντρωσαν όλα αυτά τα χρόνια τα κέρδη, σήμερα είναι ένα εξαιρετικό κέντρο εξουσίας στο πλευρό αυτών των πολυεθνικών εταιριών, όπως η Fiat, οι οποίες δεν έχουν ανάγκη άμεσα τις τράπεζες για να πραγματοποιήσουν την δραστηριότητά τους και ελέγχουν αυξανόμενα τμήματα της παραγωγής και του κέρδους.

Ακριβώς αυτές τις ημέρες, οι τράπεζες και ο σύνδεσμος των βιομηχάνων συζητούν να μετατρέψουν τις πιστώσεις, που οι τράπεζες δίνουν προς τις βιομηχανίες, σε άμεση συμμετοχή στο μετοχικό τους κεφάλαιο, στην ιδιοκτησία των επιχειρήσεων και στην άμεση διαχείρισή τους.

Δηλαδή, αυτή την στιγμή, οι τράπεζες καλούνται να συμμετά-

σχουν προσωπικά στο εσωτερικό της αναδιάρθρωσης. Επειδή οι τράπεζες δεν πρέπει πλέον μόνο να επιδοτούν, αλλά να διευθύνουν σαν επιχειρησιακά κέντρα πάνω στις βιομηχανίες την επίθεση στους εργάτες, τα δάνεια και οι επιδοτήσεις γίνονται ένα όργανο επιλογής. Δεν είναι αλήθεια ότι δεν υπάρχουν χρήματα είναι περισσότερο αλήθεια ότι τα χρήματα πηγαίνουν, όπου υπάρχουν οι καλύτερες συνθήκες χρησιμοποίησής τους, δηλαδή στα αναδιάρθρωμένα εργοστάσια, όπου οι εργάτες νικήθηκαν και επανακαταστάθηκε η παραγωγική ομαλότητα. Οι επιχειρήσεις που είναι οργανωμένες μέσα στον σύνδεσμο των βιομηχανιών, δεν κινούνται μεμονωμένα αλλά οργανώνονται κατά περιοχές, κατά ζώνες και κατά τομείς, με σκοπό να επιχειρήσουν μια συνδυασμένη επίθεση ενάντια στους εργάτες.

Η κυβέρνηση και οι τοπικοί δημόσιοι οργανισμοί καθορίζουν μια μείωση των εσόδων των προλετάρων, με την αύξηση της φορολογίας πάνω στους μισθούς, με την μείωση των κοινωνικών παροχών και την αύξηση του κόστους τους. Μέσα στις υπηρεσίες κυριαρχεί η λογική του κέρδους και όχι της ικανοποίησης των προλεταριακών αναγκών.

Οι τράπεζες για ακόμη μια φορά, διαμέσου του ελέγχου της χρηματοδότησης στους δημόσιους οργανισμούς συμμετέχουν άμεσα στην αναδιάρθρωση των κοινωνικών υπηρεσιών. Εάν μεταξύ όλων αυτών των πυχών της διαχείρισης των αφεντικών υπάρχει συναγωνισμός για το ποιος θα αρπάξει μια μεγαλύτερη μερίδα εξουσίας, υπάρχει αντίθετα μεταξύ τους μια απόλυτη συμφωνία στο να τσακίσουν την εργατική και προλεταριακή αντίσταση. Κανείς δεν χαρίζει σε κανέναν τίποτα, μια τράπεζα σε ένα αφεντικό, ένα αφεντικό μιας επιχείρησης στο κράτος, το κράτος στις τράπεζες. Είναι σίγουρο ότι χρησιμοποιούν τα κεφάλαια που διαθέτουν, αφού πρώτα έχουν εκμεταλλευτεί τους εργάτες, για να τους εκμεταλλευτούν ακόμη περισσότερο και για να σπάσουν την θέλησή τους να απελευθερωθούν από την εκμετάλλευση.

Δηλαδή, δεν υπάρχει ο κίνδυνος, ώστε οι τράπεζες να χαρίσουν τα χρήματα στον NOE. Ισχύει αντίθετα το γεγονός — δεδομένου ότι οι εργάτες δεν είναι διατεθειμένοι να δουλεύουν σαν τα ζώα, παρόλα αυτά όμως, θέλουν τον μισθό— ο NOE να προσπαθεί να μην πληρώσει αυτός προσωπικά και σαν αυτόν το

ίδιο κάνουν και οι τράπεζες, δηλαδή μαζί σκέφτονται πως να χτυπήσουν τον εργατικό αγώνα.

Οι εργάτες με τον αγώνα τους μπορούν να επιβάλλουν στο κεφάλαιο να πληρώσει τους μισθούς χωρίς να παραχωρίσουν αυτό που το κεφάλαιο θέλει.

Εάν ο NOE υπολόγιζε να βγάλει κέρδος, πρέπει να υποχρεωθεί να σκάσει τα λεφτά του.

Γίνεται κατανοητό, ότι οι τράπεζες αυτή την στιγμή αντιπροσωπεύουν την θέληση όλων των αφεντικών να την φέρουν στους εργάτες της Fargas. Ο NOE είναι ένας πονηρός που σκεφτόταν ότι έκανε μια καλή αγορά, στην θέση του μπορούσε να βρισκείται κάποιος άλλος, αλλά όμως οι τράπεζες βρίσκονται πάντοτε από πίσω σε κάθε αγώνα, ώστε να οργανώσουν την παράταξη των αφεντικών ενάντια στους εργάτες, αποτελούν το χρήμα και την εξουσία. Ενάντια στις τράπεζες, ενάντια στην οργάνωση των αφεντικών στην ολότητά της που επιχειρεί μέσα στην Fargas να αποσπάσει μια πολιτική νίκη, ισχύει η λογική της οργάνωσης μαζί με άλλους εργάτες και προλετάρους, ώστε να αντιπαραθέσουμε μια εργατική και προλεταριακή παράταξη σε αυτή των αφεντικών. Δηλαδή, δεν είναι ολοσδιόλου αλήθεια, ότι κατ' αυτό τον τρόπο, οι εργάτες επιδρούν πάνω σε μια σύγκρουση που δεν είναι δική τους, μεταξύ αφεντικών των επιχειρήσεων και τραπεζών, μεταξύ NOE και τραπεζών.

Αλλά αντίθετα είναι τα αφεντικά και οι τράπεζες που προσπαθούν να καταλάβουν πως θα εξελιχθεί η σύγκρουση μέσα στο εργοστάσιο μεταξύ εργατικής δεξιάς και αριστεράς, μεταξύ αυτών που αγωνίζονται και αυτών που προωθούν τα συμφέροντα των αφεντικών. Σήμερα το κεφάλαιο, παίρνοντας τον μισθό από τους εργάτες, στοχεύει στην μελλοντική του επένδυση, πάνω στην εργατική δεξιά, πάνω σε αυτούς που είναι διατεθειμένοι από φόβο ή από συμφέρον να αποδεχτούν οποιοδήποτε επίπεδο εκμετάλλευσης.

Η Fargas δεν είναι μια απομονωμένη περίπτωση αλλά μια πολιτική κατάσταση όπου αντανάκλαται μια πολιτική διαδικασία σε εξέλιξη σε όλα τα άλλα εργοστάσια.

Είναι η απόπειρα να δημιουργηθεί μια εργατική τάξη, η ο-

ποία θα επωμισθεί τα προβλήματα της αναδιάρθρωσης των εργοστασίων και της παραγωγικής ανάπλασης, ξεκινώντας από την ίδια της την αναγνώριση με την παραγωγή, με την δουλειά, με την οικονομική ανάπλαση, θα εξασκεί έναν έλεγχο πάνω σε αυτούς τους τομείς της τάξης, οι οποίοι αναπτύσσουν ανταγωνιστικές συμπεριφορές, άρνησης της εργασίας και της κοινωνίας. Είναι ο εργάτης που ταυτίζεται σαν παραγωγός, που θα προσπαθήσει να εξασκήσει έναν έλεγχο της εργασίας πάνω στους όμοιούς του και πάνω στους υπόλοιπους προλετάρους. Αυτή είναι μια καινούργια άποψη των πολιτικών συνθηκών της πραγματοποίησης του αγώνα. Είναι απαραίτητο να διευρυνθεί το πλαίσιο της ανάλυσης γιατί δεν είναι πλέον δυνατόν να σκεφτόμαστε με στενούς όρους, εργοστάσιο με εργοστάσιο, τομέας με τομέα, αλλά είναι αναγκαίο, ώστε να δούμε τους εργατικούς και προλεταριακούς αγώνες σαν ένα κοινό μέτωπο.

Αυτή είναι η περίοδος, κατά την οποία, ο εχθρός ξεσκεπάζεται φανερά, το κομμουνιστικό κόμμα και το συνδικάτο αποκαλύπτουν μέχρι βάθους την φύση της δομής ελέγχου πάνω στους αγώνες των εργατών και των προλεταρίων, την υποτέλεια και την συνεργασία τους με τις δυνάμεις του κεφαλαίου, ανέκαθεν αντιεργατικού.

Η μορφή με την οποία ο αγώνας της εργατικής τάξης αναπτύχθηκε τα περασμένα χρόνια δηλαδή: ο αγώνας πάνω στον μισθό, ενάντια στους ρυθμούς, ενάντια στο ανθυγεινό της εργασίας, ενάντια στους αρχηγούς, ενάντια στην παραγωγή (αυτό το οποίο το κομμουνιστικό κόμμα αποκάλεσε συντεχνιακή συμπεριφορά της εργατικής τάξης, αφού πρώτα την είχε υποστηρίξει για χρόνια) έβρισκε το σημείο της δύναμής του μέσα στην σχέση με την άμεση παραγωγή. Η μαζική πρωτοπορία που οδήγησε αυτούς τους αγώνες είχε μέσα στην σχέση με το εργοστάσιο, μέσα στο γεγονός της εργατικής της ταυτότητας, την δύναμή της, την ισχύ της, την κοινωνική της αναγνώριση. Αλλά το κεφάλαιο σήκωσε το επίπεδο της σκοποβολής, μετατόπισε το επίπεδο της σύγκρουσης. Έθεσε συγκεκριμένα υπο συζήτηση την σχέση των εργατών με την παραγωγή. Τι αξία έχει να γίνει απεργία όταν υπάρχει το μέτρο της παραγωγικής διαθεσιμότητας; Η διαθεσιμότητα, οι μαζικές απολύσεις, η αναδιάρθρωση είναι τα στοιχεία της υλικής και πολιτικής επίθεσης στην εργατική τά-

ξη, στο μεγάλο εργοστάσιο σαν χώρο, σαν χώρο, όπου αναπαράγονται και γενικοποιούνται ανταγωνιστικές συμπεριφορές στην κοινωνία του κεφαλαίου, άρνησης των κανόνων του, σαν χώρου, όπου πιο εύκολα οργανώνεται κάποιος και μάχεται. Το κεφάλαιο καταστρέφει έναν συγκεκριμένο τύπο οργάνωσης της παραγωγικής διαδικασίας και ταυτόχρονα δημιουργεί έναν άλλο. Αποσύνθεση των μεγάλων βιομηχανιών σε χιλιάδες παραγωγικές μονάδες διασκορπισμένες στον χώρο, χρησιμοποίηση της μαύρης αγοράς εργασίας, χρησιμοποίηση της επιστήμης και της τεχνολογίας για να πραγματοποιηθούν άλματα προς τα εμπρός στην οργάνωση της εργασίας και της κοινωνίας.

Με την αναδιοργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας το κεφάλαιο επιτίθεται και μεταβάλλει μια σύνθεση της τάξης που ανταποκρίνονταν σε μια συγκεκριμένη μορφή οργάνωσης της εργασίας.

Αυτός είναι ο τρόπος εξάσκησης πολιτικής από πλευράς του κεφαλαίου. Αυτό είναι για παράδειγμα που συνέβηκε ακριβώς στην Labem. Σε αυτό το εργοστάσιο οι εργάτριες παρήγαγαν ένα προϊόν (ηλεκτρομαγνητικά ταμπλώ για την Siemens) όπου στην αγορά των αφεντικών δεν αξίζει πλέον τίποτε, γιατί βρίσκεται σε διαδικασία εξέλιξης μια αναδιάρθρωση του ηλεκτρονικού τομέα από την ηλεκτρομηχανική μέχρι την ηλεκτρονική.

Κατ' αυτό τον τρόπο τα ηλεκτρομαγνητικά ταμπλώ δεν χρησιμοποιούν πλέον και οι εργάτριες που τα παρήγαγαν απολύθηκαν. Οι ρεβιζιονιστές την αποκαλούν παραγωγική επανειδίκευση.

Μέσα σε αυτή την διαδικασία που βλέπει τις μαζικές απολύσεις, ο κίνδυνος της έλλειψης του μισθού για χιλιάδες προλεταριακές οικογένειες καθιστά την τάση πάνω στην οποία οι ρεβιζιονιστές επιχειρούν να δημιουργήσουν την ιδεολογία τους, της συναίνεσης στην δουλειά και στην παραγωγική ανάπτυξη.

Το παιχνίδι είναι πολύ απλό ώστε να μην γίνει κατανοητό. Η υπεύθυνη εργατική τάξη επωμίζεται την συνέχιση της παραγωγής απέναντι στην ανευθυνότητα των αφεντικών, «υπάρχει θέληση ώστε να επιρριφθεί πάνω στην εργατική τάξη και στα προλεταριακά στρώματα η ανικανότητα, η ανευθυνότητα, ο δουλισμός και η απληστία της διευθύνουσας τάξης» (από την προκύ-

ρξη «η θέση εργασίας δεν αγγίζεται» υπογραφή: εργατικό συμβούλιο εργοστασίου Fargas Σεμπιόνε).

Μέσα στα κατηλλημένα εργοστάσια, το κόμμα της εργασίας θέτει δραστικά στους εργάτες το πρόβλημα της παραγωγής διαμέσου των αυστηρών νόμων σύμφωνα με τους οποίους, παραγωγή για το κεφάλαιο σημαίνει μισθό για τον εργάτη, επιχειρεί να μετατρέψει τον αγώνα για την υπεράσπιση των επιπέδων ζωής, για υπεράσπιση του μισθού, σε αγώνα για την εργασία. Οι ρεβιζιονιστές, αναποδογυρίζουν την πολιτική αναγνώριση που πηγάζει από το να είσαι εργάτης σε αυτή την κοινωνία, σε όργανο ελέγχου στους άλλους προλεταριακούς τομείς.

Αλλά σύμφωνα με αυτή την λογική, ο εργάτης δεν είναι προλετάριος, αλλά είναι αυτός που παράγει, και είναι ακριβώς σαν παραγωγό αξίας για το κεφάλαιο που οι ρεβιζιονιστές επιχειρούν να τον χρησιμοποιήσουν ενάντια στις συμπεριφορές της εξέγερσης και της άρνησης, που τομείς, περιθωριοποιημένοι αναγκαστικά από την παραγωγική διαδικασία, εκφράζουν απέναντι σε αυτή την κοινωνία.

Κατ' αυτό τον τρόπο σχηματίζεται η εργατική δεξιά, η εργατική τάξη της ανάπλασης, έτσι ξαναστέλνονται στο σχολείο οι 1400 εργάτες της Innocenti αφού πρώτα ομαλοποιήθηκε το εργοστάσιο, αναδιαρθρωμένο, αφού το αφεντικό αποκατέστησε την τάξη και τον έλεγχό του, ώστε να κάνει ειδικευμένους εργάτες, επαγγελματίες και ανακυκλωμένους, προς χρήση και κατανάλωση του κεφαλαίου. Αυτοί οι εργάτες που αγωνίστηκαν ώστε να διατηρήσουν το εργοστάσιο στα πόδια του, θα αγωνιστούν ενάντια στους άλλους προλετάριους για να αναπλάσουν άλλα. Κάποιος θα το επιχειρήσει. Έτσι επιχειρείται ώστε να πειστούν οι εργάτες της Fargas, ότι το να κάνουν 100 λέβητες την ημέρα και 135 σόμπες, σύμφωνα με τις οδηγίες τις επεξεργασμένες από τους τεχνικούς του συνδικάτου, είναι προς συμφέρον τους γιατί σε αυτή την περίοδο αναζητείται η ενότητα μεταξύ εργατών και αφεντικών ενάντια στους ρέμπελους εργάτες. Το κεφάλαιο φροντίζει να εξασφαλίσει σε αυτούς τους καινούργιους του δούλους συνθήκες υλικών και πολιτικών προνομίων στο εσωτερικό της κρίσης.

Εγγύηση του μισθού, της θέσης εργασίας, εξαίρεση από την εργασία, ειδικευση πάνω στην εργασία, αυτά τα υλικά και πολι-

τικά στοιχεία με τα οποία το κεφάλαιο αγοράζει το δίκτυ των καινούργιων σκλάβων, πάνω στα οποία στηρίζεται η ιδεολογία της εργασίας, του εργατικού είναι, σε αντίθεση με τους άνεργους, τους περιθωριοποιημένους χαρακτηρισμένους σαν τεμπέληδες, αποχικούς, ανεύθυνους.

Επιπλέον ο τρόμος του κράτους βαραίνει πάνω στους εργατικούς αγώνες σε αυτή την φάση και είναι το όργανο που επιτρέπει στους ρεβιζιονιστές να επιλέξουν και να σπάσουν την εργατική τάξη, να πραγματοποιήσουν το έργο τους αυτό της συκοφαντίας απέναντι στις πρωτοπορίες της επαναστατικής αριστεράς. Εάν δεν συμφωνείς πρέπει να πληρώσεις πρώτα με την πολιτική απομόνωση και έπειτα με την εγκληματικοποίηση. Αλλά εάν αυτή είναι μια θεώριση που μας κάνει να σκεφτούμε πάνω στην τακτική δύναμη της παράταξης του κεφαλαίου, δεν μπορούμε να μην γελάσουμε πάνω στην στρατηγική αδυναμία ενός σχεδίου που βασίζει την ικανότητά του στο να παράγει συναίνεση πάνω στον τρόπο μεταξύ των εργατών. Γνωρίζουμε αρκετά ώστε να έχουμε σαφή άποψη πάνω σε αυτό το πρόβλημα και πρέπει να δοθεί μια πολιτική μάχη ενάντια στην ιδεολογία της εργασίας, ενάντια σε αυτούς που συνεργάζονται με το κεφάλαιο και τις δομές του, ενάντια στην εργατική δεξιά.

Είναι ανάγκη ώστε να έχουμε το θάρρος να υποστηρίξουμε και να εμποδίσουμε μια συμπεριφορά της εργατικής τάξης που να είναι από μόνη της συμπεριφορά άρνησης απέναντι στην μισθωτή εργασία, μαζικής παθητικοποίησης απέναντι στους πραγματοποιούμενους από το συνδικάτο αγώνες για να την εμπλέξει σε προβλήματα που δεν είναι δικά της.

Τα πράγματα είναι ολοφάνερα: τα επίπεδα αποχής είναι σχεδόν αμετάβλητα, η συμμετοχή στις συνδικαλιστικές απεργίες υπήρξε γελοία τους περασμένους μήνες, η συμπεριφορά των εργατών απέναντι στη δουλειά και στον αγώνα δεν είχε ουσιαστικά αλλάξει. Είναι φανερό, ότι μια προοπτική απελευθέρωσης από την σκλαβιά της μισθωτής εργασίας, δεν μπορεί να δημιουργηθεί μέσα σε ένα μόνο εργοστάσιο. Αυτό είναι το πολιτικό μάθημα της καινούργιας Fargas, από το οποίο τίθεται το πρόβλημα καινούριων επιπέδων και διαφορετικών μορφών αγώνα για την εργατική αριστερά. Αφεντικά και συνδικάτο, εργατική δεξιά θέλουν να καταδείξουν ότι για τους προλετάριους δεν υ-

πάρχει άλλη προοπτική εκτός από αυτή της μισθωτής εργασίας. Και φαίνεται ότι έχουν δίκιο μέχρις ότου συνεχίζουμε να σκεφτόμαστε εντός των τοίχων του εργοστασίου. Γιατί είναι φανερό ότι παραδεχόμαστε το γεγονός 1. για να ζήσουμε σε αυτή την κοινωνία χρειάζεται ένας μισθός 2. Δεν μπορούμε να έχουμε ένα μισθό παρά μόνο διαμέσου μιας σχέσης υποταγής με το κεφάλαιο, τότε ο αγώνας για να εξασφαλίσουμε τα προς το ζειν γίνεται αγώνας για την παραγωγή. Είναι απαραίτητο να βρούμε έξω από αυτούς τους αυστηρούς κανόνες. Είναι ανάγκη να καταλάβουμε ότι για τους προλετάριους η πολιτική, η οργάνωση, ο αγώνας, είναι υλικά μέσα ώστε να εγγυηθούν την ζωή, για να κατακτήσουμε και να φτιάξουμε μια διαφορετική ζωή βασισμένη στην ικανοποίηση των αναγκών μας.

Υπάρχουν δύο Ερμηνείες του Αγώνα των Εργατών της Fargas

Η μια είναι αυτή του συνδικάτου του P.T. (όνομα συνδικαλιστή), που εξυψώνει την ικανότητα των εργατών στο να αντικαταστήσουν την διεύθυνση, να πάρουν την θέση του κεφάλαιου στην διαχείριση των εργοστασίων, δείχνοντας μια υψηλή αίσθηση υπευθυνότητας: Δουλεύοντας, αποδεικνύοντας ότι διαθέτουν διευθυντικές ικανότητες, πηγαίνοντας να πληροφορηθούν πάνω στις συνθήκες της αγοράς, ψάχνοντας κεφάλαιο προς επένδυση (κρατική χρηματοδότηση), προσδιορίζοντας προγράμματα παραγωγής. «Το εργοστάσιο ξαναρχίζει να λειτουργεί, οι εργάτες φροντίζουν, ώστε να θέσουν σε λειτουργία παραγωγικά τους διάφορους τομείς... Εκ των πραγμάτων εγκαθίσταται μέσα στην Fargas μια διαδικασία εργατικής αυτοδιαχείρισης που εξαναγκάζει την διεύθυνση στο να εκπληρώσει τα καθήκοντα της... Μάρτης 75 τα διάφορα τμήματα πλησιάζουν προς μια βαθμιαία ομαλοποίηση, η παραγωγή αυξάνεται μέχρις να φτάσει το 100%, η συνεχής επικοινωνία μεταξύ του εργατικού συμβουλίου του εργοστασίου και του συνδικάτου με τα κόμματα και τους δημόσιους οργανισμούς αφήνουν να προβλεφθεί μια οριστική τακτοποίηση της κατάστασης μέσα στην Fargas» από την προκήρυξη «Η θέση εργασίας δεν αγγίζεται» (εργατικό συμβούλιο Fargas Σεμπιόνε).

Ο αγώνας της Fargas ενσωματώθηκε από το συνδικάτο και

διαχειρίστηκε με τρόπο, ώστε να δείξει την χρησιμότητα των θέσεων του, πάνω στην παραγωγική αναμετατροπή του εργοστασίου, πάνω στην εργασία. Για να πραγματοποιήσει αυτό τον σκοπό ήταν απαραίτητο να ξεκαθαρίσει πολιτικά την Fargas, το επιχείρησε αρκετές φορές. Πραγματοποιώντας έναν έξυπνο πολιτικό χειρισμό στον επιτηρητή, το συνδικάτο είχε εξουσιοδοτήσει την υπευθυνότητα να ομαλοποιήσει πολιτικά το εργοστάσιο πρώτου το παραχωρήσει στον NOE. Υπάρχει ένα συγκεκριμένο επεισόδιο που αποδεικνύει αυτό το πράγμα: Την Τετάρτη 1 του Σεπτεμβρίου, 20 εργάτες καλέστηκαν στην διεύθυνση και απειλήθηκαν με απόλυση για την αποχική τους στάση, με την διευκρίνηση ότι μονάχα 5 ή 7 ήταν αυτοί στους οποίους ήταν απαραίτητο «να κοπούν τα πόδια». Αυτοί οι τελευταίοι επιλέχθηκαν ξεκάθαρα με ένα πολιτικό κριτήριο: ήταν οι σύντροφοι που είχαν προωθήσει και υποστηρίξει τις πιο σκληρές μορφές αγώνα. Ήταν το 1976 και το εργοστάσιο ήταν ακόμη κάτω από τον επιτηρητή.

Η κυρία θέση του λόγου του M. (όνομα συνδικαλιστή) στην συγκέντρωση της «Νίκης» όταν είχε υπογραφεί η συμφωνία με το καινούργιο αφεντικό NOE, έλεγε ότι οι σχέσεις που θα έπρεπε να συναφθούν μεταξύ των εργατών και της καινούργιας διεύθυνσης της Fargas έπρεπε να λάβουν υπόψη τους το γεγονός ότι οι στόχοι της διεύθυνσης και των εργατών ήταν ταυτόσημοι: κατασκευή του καινούργιου εργοστασίου μέσα σε δύο χρόνια, αύξηση του προσωπικού, σχέδια παραγωγής επί μακροπρόθεσμης βάσης, διαφύλαξη της απασχόλησης. Εμείς λέμε ότι όλα αυτά είναι ψέματα γιατί οι υλικοί και οι πολιτικοί στόχοι δεν υπήρξαν ποτέ ταυτόσημοι. Τα επεισόδια αυτών των τελευταίων μηνών το απέδειξαν: η εργατική ιστορία της καινούργιας Fargas είναι η ιστορία μιας διαδικασίας της ομαλοποίησης του εργοστασίου, της επίθεσης σε όλες τις ανταγωνιστικές συμπεριφορές στην δουλειά των εργατών.

Η διεύθυνση, ύστερα από την τοποθέτηση σε διαθεσιμότητα από τον Νοέμβριο μέχρι τον Φλεβάρη, διαιρεί και αποσυνθέτει την ομάδα των νεαρών εργατών συγκεντρωμένων στην συναρμολόγηση, όπου δεν δίνουν εγγυήσεις ότι είναι παραγωγικοί και μη όντας ξεκινημένη η παραγωγή στην συναρμολόγηση τους στέλνει όπου έχει ανάγκη: στο βάψιμο, στην εκτύπωση, στις

μετακινήσεις. Όλα αυτά με την υποστήριξη των παραγωγικών εργατών. Ταυτόχρονα δίνει εντολή στους αρχηγούς να ξανααναλάβουν την λειτουργία του ελέγχου πάνω στους εργάτες: χαρακτηριστική η απόλυση του συντρόφου Τ. Ο σύντροφος είχε αρνηθεί την εντολή του διευθυντή της μονάδας στο να πάρει ένα καρότσι και να κάνει μια δουλειά που δεν ήταν δική του. Η εργατική δεξιά πάνω σε αυτό το σημείο ξεσκεπάζεται διαπραγματευόμενη την τιμωρία, παραδεχόμενη ότι ο σύντροφος έσφαλε, αλλά ότι η απόλυση ήταν υπερβολική και ότι 3 μέρες απομάκρυνσης μπορούσαν να είναι αρκετές. Η διεύθυνση συμφωνεί και ακυρώνει την απόλυση. Αυτό αποτελεί ένα επιπλέον βήμα στην συμμαχία της με τους παραγωγικούς εργάτες. Πάνω στην βάση αυτής της συμμαχίας η διεύθυνση έχει το θράσος να στέλνει προειδοποιητικά γράμματα και να φτάσει μέχρι την πολιτική απόλυση του συντρόφου Γ. Στο πλευρό της διαπραγματεύσεως των πειθαρχικών τιμωριών, η εργατική δεξιά επωμίζεται την ευθύνη, ώστε η παραγωγική ομαλοποίηση να οδηγηθεί σε πέρας, ακολουθώντας την πολιτική γραμμή της συνδιαχείρισης. Όταν έφτασαν στο εργοστάσιο λάθος καλλύματα για τις σόμπες, η διεύθυνση ζητά και αποκτά την συνεργασία των παραγωγικών εργατών για την εξεύρεση αυτών των καλλυμάτων περνώντας επίσης την άποψη ότι αυτοί οι εργάτες είναι ακριβώς εκείνοι που πραγματικά μάχονται για τη θέση εργασίας τους.

Ποιά είναι η προοπτική που ο Ρ.Τ. προσφέρει στους εργάτες της Fargas; «Η Fargas πρέπει να δουλέψει και να παράγει. Πρέπει να βιαστούμε, ώστε να ξαναφτιάξουμε το εργοστάσιο σε όλα τα επίπεδα. Θα έλθει το τέλος της Fargas αν αποτύχει η παρούσα διεύθυνση. Δεν υπάρχουν άλλες λύσεις».

Ωραία, αν είναι έτσι, τότε είναι ανάγκη να δουλέψουμε και να παράγουμε ξεχνώντας τους αγώνες και την αλληλεγγύη μεταξύ των εργατών. Είναι οι εργάτες που παράγουν τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, ώστε ανταγωνίζονται τους ανέργους, που συσσωρεύοντας πάνω τους όλο και περισσότερη δουλειά, την αφαιρούν από όποιον δεν έχει καθόλου. Τι συμβαίνει εάν η Fargas δουλεύει και παράγει; Κάνει αυτό που τα αφεντικά ανέκαθεν ήθελαν, ώστε οι εργάτες να κάνουν. Θα συμβεί δηλαδή, ότι οι εργάτες θα αυξήσουν τους ρυθμούς, ακολουθώντας τις εντολές του συνδικαλιστικού εγγράφου, ώστε να κατακτήσουν χώρους

αγοράς για τα προϊόντα «τους», για να πουλήσουν τις σόμπες, τους λέβητες σε μια πιο χαμηλή τιμή, για να είναι ανταγωνιστικοί, σύμφωνα με τους νόμους της αγοράς στους εργάτες των άλλων βιομηχανιών. Η διεύθυνση των άλλων βιομηχανιών που βρίσκονται σε ανταγωνισμό θα υποχρεώσει τους εργάτες της να αυξήσουν τους ρυθμούς με την σειρά τους, έτσι ώστε να μην απολυθούν και να τεθούν σε διαθεσιμότητα. Έτσι οι εργάτες θα ανταγωνιστούν για να καταδείξουν ότι είναι οι καλύτεροι στο να αξιοποιήσουν το κεφάλαιο. Γιατί αν δεν είναι καλοί και άξιοι να παράγουν, τα εργοστάσια δυστυχώς πρέπει να κλείσουν.

Μια μυστικοποίηση διαρκεί από την αρχή του αγώνα της Fargas, αυτή του ότι το εργοστάσιο δεν έπρεπε να κλείσει γιατί είχε χώρο στην αγορά.

Στην πραγματικότητα, απέναντι στην εργατική θέληση της μη αποδοχής του κλεισίματος του εργοστασίου, εφευρέθηκε αυτή η ιστορία, που ξαναοδηγεί την εργατική εξέγερση μέσα στο γενικό σχέδιο του κεφάλαιου, που στόχευε να διατηρήσει στην ζωή μονάχα τα εργοστάσια που θα ήταν ανταγωνιστικά, σε σχέση με τις γενικές συνθήκες της παραγωγής του κεφάλαιου, ενώ η παραγωγή οργανώνονταν με διαφορετικό τρόπο. (συνδικαλιστικό σχέδιο).

Τι σημαίνει χώροι αγοράς; Σημαίνει ότι μειώθηκε το κόστος της εργασίας για κάθε προϊόν που βγαίνει από το εργοστάσιο σε όρους που είναι δοσμένοι 1. από την χρησιμοποίηση τεχνολογιών που εξοικονομούν πολύ ανθρώπινη εργασία 2. από την χρησιμοποίηση πολλής εργατικής δύναμης με χαμηλό κόστος και με τρομακτικούς ρυθμούς εντατικοποίησης 3. από την εξάφaniση της ικανότητας του εργατικού αγώνα.

Πράγματι, το κεφάλαιο αυτή την στιγμή αποκεντρώνει την παραγωγή, την μεταφέρει σε χώρες όπου είναι πιο ισχυρή η δικτατορία του πάνω στην εργατική τάξη. Δηλαδή ποιος είναι ο χώρος αγοράς της Fargas; Η κατοχή ορισμένων τεχνολογιών παραγωγής και η διαθεσιμότητα των εργατών, ώστε να υπομείνουν την εκμετάλλευση. Παρόλα αυτά, το γεγονός αυτό δεν εγγυάται το ίδιο απολύτως τίποτα, γιατί το κεφάλαιο δεν είναι ευγνώμον, άπαξ και του δοθεί η ευκαιρία, το εργοστάσιο θα μπο-

ρούσε να τεμαχισθεί σε διαφορετικές παραγωγικές μονάδες, θα μπορούσε να μεταφερθεί σε χώρες, όπου οι ρυθμοί εργασίας είναι πολύ υψηλοί αναλογικά σε σχέση με το πόσο χαμηλοί είναι οι μισθοί. Το εργοστάσιο θα μπορούσε να κλείσει εξαιτίας του συναγωνισμού ενός άλλου εργοστασίου μέσα στο οποίο θα είναι πραγματοποιήσιμες οι προαναφερόμενες συνθήκες η διαφορετικά από τον συναγωνισμό ενός εργοστασίου μέσα στο οποίο θα εφαρμόζονταν μεγαλύτερα επίπεδα αυτοματοποίησης, σκεφτόμαστε για παράδειγμα το σχέδιο «Robotgate» της Fiat και σήμερα ακόμη και της Alfa Romeo που κολλούν, βιδώνουν, συναρμολογούν, μεταφέρουν, κάνοντας δεκάδες και δεκάδες χειρισμούς.

Όμως σύντροφοι, εμείς της Fargas δεν υπερασπίζουμε την ικανότητά μας στο να δουλεύουμε, αλλά την ικανότητα που έχουν οι εργάτες στο να απαντήσουν με τον αγώνα στην επίθεση του κεφάλαιου.

Εμείς υπερασπίζουμε την κατάληψη της Fargas σαν πολιτικό γεγονός καθώς και όλα τα επεισόδια του αγώνα, όπως η λεηλασία της Montedison, το κλείσιμο των σιδηροδρομικών σταθμών και των δρόμων, την λεηλασία στην νομαρχία με την ανταπόδοση του μαθήματος στον Κ. (συνδικαλιστής) Ήταν η ίδια μας η ικανότητα που οργάνωσε την δύναμή μας να επιβάλει στις πολιτικές παρατάξεις, ότι αυτό το εργοστάσιο ήθελε να κλείσει για να μας απολύσει, η ίδια μας η θέληση. Ο αγώνας μας αποτελούσε την εγγύηση, ώστε να μην απολυθούμε, όχι η ικανότητά μας στο να παράγουμε και να δουλεύουμε. Φτάνει πια με τον Ρ.Τ. και με όσους είναι μαζί με αυτόν.

Ένα εργοστάσιο το οποίο είναι διαρκές κέντρο της οργάνωσης των αγώνων στον χώρο, είναι πολύ δύσκολο να ηττηθεί. Ένα εργοστάσιο μέσα στο οποίο οι εργάτες παράγουν, δεν μπορεί να ηττηθεί γιατί οι εργάτες έχουν ήδη χάσει.

Από τον ρεαλισμό της οικονομίας του κεφάλαιου, από την πολιορκία της κοινωνικής τάξης που περικυκλώνει το εργοστάσιο υπάρχει έξοδος τοποθετώντας στο καθημερινό πρόγραμμα το πρόβλημα της εργατικής και προλεταριακής οργάνωσης, για την ανατροπή της παρούσας κατάστασης πραγμάτων, για το τέλος της μισθωτής σκλαβιάς. Από εδώ και στο εξής, η δύναμη των εργατών δεν βρίσκεται στο γεγονός ότι είναι παραγωγοί

σκλάβοι του κεφάλαιου, αλλά γίνεται πολιτική δύναμη αποδεδειγμένη από τον αντικειμενικό προκαθορισμό που έχει επιβληθεί από το κεφάλαιο, (το εργοστάσιο στους εργάτες, το σχολείο στους μαθητές, στους ανέργους η περιθωριοποίηση). Ο εργάτης δεν αξίζει πλέον σαν εργάτης, αλλά σαν καινούριο προλεταριακό υποκείμενο, καινούρια πολιτική μορφή σε θέση να συσπειρώσει γύρω από αυτόν τα άλλα προλεταριακά στρώματα, να φτιάξει την οργάνωση, μεταβάλλοντας τα περιεχόμενα της κριτικής στην οργάνωση της εργασίας σε περιεχόμενα αγώνα και κριτικής στην οργάνωση της κοινωνίας. Το καθήκον της εργατικής πρωτοπορίας σε αυτή την φάση είναι αυτό του να βγει έξω από τα εργοστάσια, για να ξαναφέρει σε αυτά τα περιεχόμενα ενός προγράμματος, το οποίο να είναι ένα σχέδιο απελευθέρωσης από την σκλαβιά της εργασίας, το οποίο να ξέρει να επωμισθεί το βάρος των αναγκών που εκφράζει το προλεταριάτο.

Είναι ανάγκη ώστε να κατανοηθεί η καινούρια ποιότητα των αγώνων που το προλεταριάτο ανέπτυξε αυτά τα τελευταία χρόνια. Οι παλιοί εργάτες ας μάθουν από τους νεαρούς προλετάρους, από το κίνημα των γυναικών γιατί οι αγώνες και οι συμπεριφορές αυτών των προλεταριακών τομέων, είναι γεμάτοι από την θέληση για ζωή, από ανάγκες που υπονοούν μια προοπτική απελευθέρωσης από τους νόμους που ρυθμίζουν αυτή την κοινωνία. Κανείς δεν είναι διατεθειμένος στο να αποδεχθεί μια προοπτική ζωής βασισμένης πάνω στην συνήθεια και στην μονοτονία όπως αυτή που προτείνεται από το κεφάλαιο.

Για να ξεφύγουν από το δίλλημα ή παραγωγή ή απολύσεις, οι εργάτες της Fargas πρέπει να συνδεθούν με τους εργάτες των άλλων εργοστασίων. Γιατί εάν είναι πάνω από όλα η δύναμή μας, η ικανότητά μας στο να δημιουργήσουμε οργάνωση με τους υπόλοιπους εργάτες και τους προλετάρους που μας επιτρέπει να ζήσουμε, να εξασφαλίσουμε τον μισθό μας, ας αρχίσουμε λοιπόν να φτιάχνουμε άμεσες σχέσεις, συγκεκριμένες μορφές αλληλεγγύης και αγώνα με τους εργάτες της Banfi που απόκλεισαν το εργοστάσιο για να απαγορεύσουν στο αφεντικό να μετακινήσει τα μηχανήματα και να το αναδιρθώσει. Μαζί με τους εργάτες της I.P.I.CI και της Seci για να αγωνιστούμε ενάντια στην παραγωγή του θανάτου και στην μόλυνση. Μαζί με τους εργάτες

των μικρών εργοστασίων, μαζί με τους ανέργους, μαζί με τους προλετάριους που μάχονται στον τομέα των υπηρεσιών, ενάντια στην πολιτική της μείωσης των δημόσιων δαπανών που υποστηρίζεται από την χριστιανοδημοκρατία και το κομμουνιστικό κόμμα. Η μείωση των δημόσιων δαπανών, που σημαίνει διαμέσου της μείωσης της ποσότητας του χρήματος που το κράτος δίνει στους δημόσιους οργανισμούς, μείωση του μισθού και αύξηση του φόρτου εργασίας για τους εργαζόμενους στις υπηρεσίες, αύξηση των τιμών και λιγώτερα σχολεία, μεταφορές, και περίθαλψη για τους προλετάριους που τα χρησιμοποιούν. Ο αγώνας των μεταφορέων της λαχαναγοράς, των νοσοκομειακών αυτούς τους τελευταίους μήνες, αποτελούν μονάχα ένα παράδειγμα ικανότητας κινητοποίησης που αυτοί οι προλετάριοι διαθέτουν. Είναι ανάγκη να δημιουργηθεί μαζί με τους εργάτες και τους προλετάριους που μάχονται μέσα σε αυτή την κατάσταση συγκεκριμένα σχήματα οργάνωσης και αληθινού αγώνα μεταφέροντας την συνεισφορά της δύναμής μας και της εμπειρίας μας του αγώνα των εργατών της Fargas.

Στον καθένα η πολιτική τους, σε εμάς οι αγώνες, η προλεταριακή οργάνωση, η ικανότητά της να υπερασπίσει και να εγγυηθεί την ζωή των προλετάριων, στα αφεντικά οι επιτηρητές μαζί με την παραγωγή.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ FARGAS
ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΤΟΥ ΜΠΑΡΑΝΤΖΑΤΕ